

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

9/2023

Konferenssi

Ystävyys tuo voimaa

Verkostoitumista ulkomailta

Pääkirjoitus: Sorvista matkapuhelimeen.....	3
Ystävyyttä vuosikymmenten läpi	4
Runo: Kaamosmasennus.....	6
Katsaus kuurosokeustyön koulutukseen	7
Kokemuksia kuurosokeustyön koulutuksesta.....	8
Kosketus mukana opinnäytetyössä.....	10
Puheenjohtajan palsta.....	11
Jutaajien ruskavaellus Lapissa.....	14
Kolumni: Pohdintaa tiedottamisesta ja tiedonsaannista	18
Vierailulla Uudenmaan kerhossa	19
Hetken se kestää.....	20
Keilacup-kausi jatkui Seinäjoella.....	21
Pohjoismaisten kuurosokeusyhdistysten yhteinen vetoamus.....	22
Terveiset Varnasta!	24
Puheenjohtaja-ehdokas Sanna Paasonen esittäytyy.....	27
Kela aloittaa vammaisten tulkkauspalvelun hankinnan suunnittelun	28
Ilmoitukset.....	29

Etukansi: Pohjoismaisten kuurosokeusyhdistysten puheenjohtajat kokoontuivat Tanskassa. Kuva: Ari Savulahti

Takakansi: Lahjoittamalla voit tukea kuurosokeiden itsenäistä elämää.

Tuntosarvi

49. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry

Levikki

500

Toimitus

Päätoimittaja ja taitto Anne Metsäpuro
Sisällöntuottaja Jaakko Evonen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta

Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. Yhdeksän numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat

puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:
osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika

ma–pe klo 9.00–15.00

Painopaikka

Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla
www.kuurosokeat.fi.

Pääkirjoitus: Sorvista matkapuhelimeen

Suomen Kuurosokeat ry:n perustava kokous pidettiin 16.12.1971 Helsingissä. Kokouksessa oli mukana ainakin 20 henkeä. Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin **Inger Lindgren**.

Yhdistyksen perustamispäivän lähellä on myös merkittävän suomalaisen kuurosokean, **Frans Leijonin** syntymäpäivä 18.12.1878.

Amerikkalainen **Helen Keller**, Frans Leijonin kohtalotoveri ja aikalainen, kuvaili kuurosokean lapsen todellisuutta näin:

- Oletko koskaan ollut merellä tiheässä sumussa, jossa käsin kosketeltava valkea pimeys sulkee sinut sisäänsä? Missä laiva jännittyneenä ja pelokkaana haparoi rantaa kohti pelkän luotinuoran varassa, ja sinä odotat sydän pamppaillen, että jotakin tapahtuisi?

- Minä olin sellainen laiva ennen kuin koulutukseni alkoi, mutta ilman kompassia tai luotinuoraa, ilman mitään keinoa saada tietää, miten lähellä satama oli. Valoa! Antakaa minulle valoa! oli sieluni sanaton huuto.

Frans Leijon teki sorvaamalla palkittuja käsitöitä, muun muassa keinutuoleja. Hän kasvatti vihanneksia asuessaan Pietarsaareissa. Mielenkiintoista on, että hän kehitti kommunikaation

apuvälineeksi kirjainlevyn, jossa oli kaiverrettuna kirjain ja sen alapuolella pistekirjoitusmerkki. Kulkemiseen hän rakensi kolmipyöräisen tandem, jota ohjasivat avustajaperheen lapset. Fransista on **Ester Stade** kirjoittanut kirjan "Frans Leijon" vuonna 1923. Frans kuoli 1947 asuessaan Turun lähellä Kaksikerrassa. Hänen hautansa löytyy sieltä edelleen.

Nykyisin kuurosokeat päättävät oman yhdistyksensä toiminnasta. Syyskokous on tulossa, jossa jälleen tehdään yhdistykseen liittyviä päätöksiä.

Kaikki kuurosokeat eivät silti ole vielä, tai enää, tietokoneen käyttäjiä. Siksi tiedon valoa pitää toimittaa monella tavalla eteenpäin, jotta se saavuttaisi kaikki. Tämä lehti on yksi väline tuon valon kantamisessa. Tietokone ja matkapuhelin ovat molemmat tuoneet lisää valoa kuurosokeiden elämään. Yhdistys tekee parhaansa, jotta kaikki kuurosokeat saavat tietoa.

Joulukuussa juhlistamme jo 52-vuotista yhdistystä ja Frans Leijonin 145-vuotissyntymäpäivää. Kuurosokeiden maailma on siirtynyt sorvista matkapuhelimeen.

Anne Metsäpuro, päätoimittaja ■

Ystävyyttä vuosikymmenten läpi

Teksti: Jaakko Evonen

Anu Mikkola ja **Carita Viitala** istuvat pöydän ääressä Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, Tampereella. He ovat päättäneet muistella yhteistä ystävyyden taivaltaan, jota on kestänyt jo liki 40 vuotta. Mutta mistä kaikki alkoi ja millaisia vaiheita pitkä ystävyys on tuonut?

Kaksikko tapasi toisensa ensimmäistä kertaa vuonna 1983 Etelä-Kymenlaakson CP-yhdistyksen pikkujouluissa, jotka järjestettiin perinteisesti joulupyhien jälkeen. Carita Viitalalle kohtaamiseen liittyy lämpimiä muistoja. Hänelle kerrottiin, että tule juttelemaan toisen tytön kanssa.

-Olin yksinäinen koko lapsuuden. Kun Anu löytyi, niin oli ihanaa, että mulla on oma kaveri, muistelee Carita.

Pian olikin jo aika käydä vierailulla. Carita tuli isänsä kyydillä Anun luokse kylään jo muutaman päivän päästä ensimmäisestä tapaamisesta.

Monipuolista kommunikointia, tukea myös tukijärjestelyistä

Ystävysten mukaan kommunikointi on tapahtunut pääosin puheella. Lisäksi kosketusviestejä on käytetty vuosien saatossa apuna.

-Haptiiseista tietoa sain **Lahtisen Riitalta**. Viittomakielen kotiopetuksessa sain tietoa kanssa, kertoo Anu.

-Aikuisena kuulin kosketusviesteistä. Olen huomannut, kuinka paljon ne helpottavat. Ennen haastattelua sovittiin merkit (Anun kanssa), Carita jatkaa.

Tapaamisissa on ollut myös erilaisia tukijärjestelyjä. Esimerkiksi kyytejä on saatu sovituksi.

-85 kesän leirillä Caritan isä oli avustajana. Sain häneltä sitten paluukyydin Kotkaan, Anu kertoo.

Tulkitkin ovat olleet apuna tapaamisissa. Carita kehuu tulkkau palvelua erinomaiseksi.

-Varsinkin jos lähdetään Anun kodin ulkopuolelle, niin tulkki tai avustaja on mukana. Minullakin on tulkkau päätös. Tästä on hyötyä, kun minulla on ääniongelmia.

Yhteisiä tapahtumia kotimaassa ja ulkomailla

Kaksikko on ehtinyt kokea yhdessä ties mitä. Reissattu on niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Ulkomailla käytiin yhteisellä ryhmämatkalla Kreetalla. Suomessa on osallistuttu esimerkiksi

ratsastusleirille ja Suomen Kuurosokeat ry:n eri tapahtumiin. Ystävykset suunnittelevat tapaamista ensi vuoden Helen Keller -päivänä Kuurosokeiden Toimintakeskuksella.

-Toimintakeskusta ei jätetä. Se on aina mieleissäni. Hieno paikka! Ensi kesänä on tarkoitus tulla perheeni kanssa Helen Kellerin päivään, hihkaisee Carita.

Vertaistuesta voimaa

Kysyn ystävyksiltä, mikä on heidän ystävyytensä salaisuus. Eräs tärkeä seikka on vertaistuki ja siihen liittyvä toiminta; sitä tulisi olla heidän mielestään nykyistä enemmän järjestöissä.

Caritan mukaan ystävyys on antanut paljon, koska hänellä on erilaisia

vammoja. Merkityksellistä on, että elämässä on mukana toinen, melkein samassa tilanteessa oleva ihminen.

-Kun tulee paha olo, niin voin soittaa Anulle! Elämä olisi köyhempää ilman Anua.

Anu nostaa esille erään tärkeän ystävyyttä määrittelevän tekijän:

- Vaikka emme olisi vuosiin nähneet, niin ystävyys jatkuu siitä mihin se edellisellä kerralla jäi.

-Ystävyys on antanut todella paljon. Ilman sinnikkyyttä ei jaksaa. Elämä on tarkoitettu eletäväksi, hän toteaa lopuksi. ■

Anun ja Caritan ystävyyttä kuvaa Anun maalaama kuva.

Runo: Kaamosmasennus

Teksti: Anu Mikkola

Sielun sisin sykkyrässä, syksyn synkän sylissä.

Kaamoksen kasvot katsovat,
kohti masennuksen mielen maisemaa.

Hoidoksi pistä poskeesi,
pastaa, leipää, keksejä
ja suklaan makeaa mannaa.

Karkit kivat ketterät,
suusta sujahtavat sukkelasti.

Paino nousee nopeasti,
mutta mieli ei helpotusta saa,
pimeän vuodenajan vankina.

Oikeaksi hoidoksi lepoa,
terveellistä ruokaa,
ja kirkasta valoa
hoidoksi masennuksen maahan. ■

Katsaus kuurosokeustyön koulutukseen

Teksti: Riitta Lahtinen

Kuva: Jaakko Evonen

Koulutus koostuu lähikoulutuksista ja etätehtävistä. Koulutus toteutetaan yhteistyössä Kuurojen kansanopiston kanssa ja minimiosallistujamäärä on 10 henkilöä. Koulutus toteutetaan joka toinen vuosi. Tänä vuonna opiskelijoita oli 16 eri puolilta Suomea.

Koulutus sisältää:

- Kuurosokeusmääritelmiä
- Kuurosokeuden seurannaisvaikutukset
- Kuurosokeille esteetön rakentaminen
- Kuulonäkövammaisen kuntoutuspolku
- Kuuleminen, erilaiset kuulovammat, apuvälineet, kokemusnäkökulma
- Arjen sujuminen

- Näkeminen, erilaiset näkövammat, apuvälineet, kokemusnäkökulma
 - Syntymästään kuurosokean vuorovaikutus ja kommunikaatio
 - Kuurosokean kohtaaminen ja sosiaaliset pikaviestit
 - Kapeaan näkökenttään viittominen
 - Sormittamismenetelmät
 - Taktiiliviittomisen perusteita, ergonomiaa
 - Kuvailun perusteita, moniaistinen kuvailu
 - Ympäristön hahmottaminen ja orientaatio moniaistisesti
 - opastuksen perusteet, opastuksen käytännön harjoittelu kaupungilla
- Jokaiseen moduuliin liittyy etäharjoitteleja ja tehtäviä. Etätehtävistä annetaan henkilökohtainen palaute. ■

Opiskelijoita Kuurosokeiden Toimintakeskuksella

Kokemuksia kuurosokeustyön koulutuksesta

Teksti: Jaakko Evonen ja Anne Metsäpuro

Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry kuva-arkisto

Tänä vuonna on pidetty jo perinteikkääksi muodostunut Kuurosokeustyön perusteet -koulutus. Siinä tietotaitoaan voi lisätä osallistumalla eri kokonaisuuksiin, jotka käsittelevät esimerkiksi kuurosokeiden kohtaamista, kommunikaatiota ja tiedonsaantia. Mukana koulutuksessa olivat **Miia Kareisto** ja **Moona Korkala** Oppimis- ja ohjauskeskus Valterista. Seuraavassa on heidän mietteitään ja havaintoja opintojaksolta.

Mikä on teidän koulutuksenne lähtökohta? Mikä sai teidät lähtemään mukaan opintoihin?

- Kiinnostus ja tarve kuurosokeustyön vahvistamiseen nousi ajankohtaiseksi työssämme Oppimis- ja ohjauskeskus Valterissa. Miia toimii ohjaavana opettajana ja hänen työhönsä kuuluu mm. kuulonäkövammaisten lasten tukitoimien kartoittaminen ja vahvistaminen lapsen omassa lähikoulussa yhteistyössä lapsen opetushenkilöstön, huoltajien ja Suomen Kuurosokeat ry:n palveluasiantuntijan kanssa. Moona työskentelee ohjaajana Valteri-koulussa, jossa hän kohtaa kuulonäkövammaisia lapsia.

- Oman työmme vahvistamiseksi ja ammattitaidon ylläpitämiseksi halusimme lähteä näihin opintoihin mukaan.

Mitä uutta opitte koulutuksessa?

- Koulutuksessa pohdittiin monipuolisesti mm. kuurosokeusmääritelmiä, ympäristöihin ja kuvailuun liittyviä tekijöitä sekä tutustuttiin erilaisiin apuvälineisiin. Lisäksi pääsimme kokeilemaan useita menetelmiä ohjaamiseen ja kommunikoimiseen liittyen. Koulutus lisäsi myös keinoja kuulonäkövammaisten lasten ymmärtämiseen ja kohtaamiseen. Saimme myös paljon hyviä ja konkreettisia esimerkkejä ja ideoita, joita voimme hyödyntää työssämme.

Apuvälineiden kokeilua.

Miten käytätte oppimaanne työssänne?

- Ohjaavana opettajana Miia pyrki huolehtimaan, että lapsen oppimisympäristössä, kohtaamisessa ja työskentelyssä huomioitaisiin hänelle tarvittavat tukitoimet. Moona vuorostaan työskentelee koulun arjessa ja hän pyrki toteuttamaan oppimiaan asioita lasten kanssa.

Minkälaisia opintoja teillä oli lähikoulutuksena ja millaisia etänä?

- Koulutus sisälsi yhdeksän lähipäivää, jotka toteutuivat osa Tampereella ja osa Helsingissä. Näiden lisäksi koulutukseen liittyi etätehtävinä

Harri Peltola kertoi näkemisestään ja apuvälineistä.

toteutettavat välitehtävät, joissa pääsi syventämään koulutuspäivillä saatuun tietoon.

Onko käsityksenne kuurosokeudesta/kuulonäkövammaisuudesta muuttunut koulutuksen käymisen myötä? Jos kyllä, niin millä lailla?

- Kyllä. Koulutuspäivien aikana kuljimme haattalaitteita päässä, harjoittelimme hapterausta, opastusta, kuvailua sekä puheella että taktiillisesti viittoen. Nämä henkilökohtaiset kokemukset auttoivat paljon lisäämään ymmärrystä kuulonäkövammaisuudesta.

Miten ylläpidätte opittuja asioita? Oliko toiveissa jatkokoulutusta tai kertausta, vaikka vuoden päästä?

- Pyrimme seuraamaan muita kuulonäkövammoihin liittyviä koulutuksia ja käyttämään rohkeasti opittuja taitoja työssämme. Toiveena olisi, että opintoihin tulisi jatkokoulutus, jossa voisimme jakaa jo opittuja asioita ja syventää niitä konkreettisella tasolla.

Kenelle suosittellette tätä koulutusta? Ketkä tai mitkä ammattiryhmät hyötyvät tästä koulutuksesta?

- Suosittelemme koulutusta kaikille, jotka kohtaavat työssään kuulonäkövammaisia henkilöitä. Koulutus sopii erityisen hyvin henkilölle, joilla ei ole vielä kovin paljon tietoutta kuulonäkövammaisuudesta. Lisäksi henkilöt, joilta löytyy jo osaamista, saavat varmasti tästä koulutuksesta uusia ajatuksia ja näkökulmia työhönsä. ■

Kosketus mukana opinnäytetyössä

Teksti: Sanna Nuutinen

Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

Haastattelin kahta Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijaa **Marjaanaa** ja **Heidiä**, heidän opinnäytetyötään *Neurologisen statuksen tutkiminen kuulonäkövammaiselta*. Heidän joukkoonsa kuului myös **Aleksi**, mutta hän estyi haastattelutilaisuudesta.

– Suunnittelimme aluksi videon tekemistä, mutta päädyimme tähän dia-muotoiseen kuvitettuun oppimateriaaliin, Heidi kertoo ja Marjaana komppaa. Oppaassa on kuvin ja tekstein neuvottu, miten eri neurologisia testauksia tehdään potilaalle, kun selvitetään oireiden perusteella mahdollista päänalueen vammaa.

Kysyin, miten he saivat ajatuksen käyttää juuri kosketusviestejä opinnäyttönsä osana.

– Ajatus kosketusviestien käyttämiseen osana opinnäytetyötä tuli aiemman vuosiluokan tekemästä työstä. Pidimme asiaa tärkeänä ja otimme yhteyttä Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopalveluihin ja siellä **Riitta Lahtiseen**, joka on aiheen asiantuntija ja arvostettu tutkija, mainitsee Marjaana.

– Työssä itsessään ei koskaan voi ennakkoon tietää potilaasta, mutta

menetelmä on itsessään toimiva ja avarsi näkökulmia omiin työotteisiin potilasta tutkiessa. Lähinnä sitä, miten kosketan ja kommunikoin potilaan kanssa, Heidi täydentää.

– Opinnäytetyössä avattiin tavallisemmat tutkimukset, jotka ensihoitajat tekevät, jos oireina ovat huimaus, pään särky, päänvamma tai kasvoilla selkeästi näkyvät piirteet. Kosketuksen ja ohjaavien käsien avulla ohjeistettiin potilasta sanattomasti. Yleisesti ajateltuna ihmisen lihasmuisti ja annettu selkeä esimerkki toiminnasta ohjaavat meitä tekemään asioita pyydetyllä tavalla, vaikka emme juuri sillä hetkellä näkisi tai kuulisi.

Opinnäytetyöhön voi tutustua yhdistyksemme kotisivujen kautta: www.kuurosokeat.fi/palvelut/kommunikatiopalvelut/julkaisut/opinnaytetyot/ ■

Puheenjohtajan palsta

Kuukausi kuluu nopeasti ja sinä aikana on taas tapahtunut paljon. Hallitus piti syyskuussa kokouksen, josta tiedotettiin. Seuraava kokous on joulukuussa. Tällöin kutsutaan Kelan valtuutettuja neuvottelemaan tulkkien saatavuudesta ja tulkkitoimintaan liittyvistä vaikeuksista.

Olemme yhdistyksessä valmistelleet ja osin jo toteuttaneet vaikuttamistyötä. Laitoimme tulkkiasiaan liittyen postia Kelan valtuutetuille ja yhdenvertaisuusvaltuutetulle eduskuntaan.

Syyskokous lähestyy

Marraskuussa Jyväskylässä on tulossa yhdistyksen syyskokous, jossa valitaan puheenjohtaja ja kaksi hallituksen jäsentä. Minulta on useaan

kertaan tiedusteltu, olenko käytettävissä jatkamaan puheenjohtajan luottamustehtävässä. Vastaukseni on, että olen siihen käytettävissä seuraavalle kaudelle 2024–2025. Pyrin hoitamaan tehtävän niin hyvin kuin osaan, kuunnellen teidän ääntänne ja viestejä. Jos minut valitaan, kiertelisin ensi vuonna jälleen eri puolilla maata tapaamassa jäseniä. Tapaamme siis syyskokouksessa!

Pohjoismainen tapaaminen Tanskassa

Lokakuun alussa osallistuin yhdessä varapuheenjohtajan kanssa pohjoismaisten kuurosokeiden järjestöjen (DBNSK) puheenjohtajien kokoukseen Kööpenhaminassa. Kiva oli tavata tuttuja puheenjohtajia ja

Timo Lehtonen Tallinnassa KGB:n museossa. Kuva: Ari Savulahti

Baltian konferenssiin osallistui 21 henkeä.

varapuheenjohtajia eri Pohjoismaista. Tämän vuotinen kokous oli aikaansaava: yhdessä sovittiin, että DBNSK:n sääntöjä päivitetään ja uudistetaan. Tämä tehtävä uskottiin minulle ja Ruotsin puheenjohtaja **Klas Nelfeltille** tehtäväksi.

Samoin ensimmäistä kertaa tehtiin yhteinen julkilausuma/vetoomus, jossa nostettiin esiin tulkkien saatavuus ja koulutus. Tuo kyseinen suomennettu vetoomus on jo julkaistu meidän omissa tiedotuskanavissamme. Tarkoituksena on myös, että se menee julkisiin medioihin.

Kaksi päivää oli istumista ja paljon keskustelua, etenkin eri maiden tulkkitilanteesta. Isäntämaana toimi kuurosokeat Tanska, jonka nimi tässä muodossa otetaan käyttöön toukuussa 2024.

Jatkossa myös maaraportit tehdään selkeämmiksi. Niihin tulevat omat

kohdat tietyille asioille, jotta jatkossa pystymme vertailemaan paremmin asioita eri maiden välillä.

Kokouksen jälkeen jäi iltapäivä aikaa tutustua Kööpenhaminaan, koska lento Suomeen tapahtui vasta illalla. Kävin tervehtimässä kuuluisaa Kööpenhaminan merenneitoa. Tuliaisiksi ostin tanskalaisia leivonnaisia.

Baltian konferenssi Tallinnassa

Yhdistys käynnisti jo viime vuonna hankkeen rahoituksen ja haki sitä Pohjoismaiselta hyvinvointikeskus NVC:ltä yhteistyön aloittamiseksi. Rahoitus lopulta saatiin. Konferenssi pidettiin 12.–14.10.2023 Tallinnassa, Hotel Virussa yhdessä Ruotsin ja Viron kuurosokeiden järjestöjen kanssa. Yhteensä meitä oli tulkkien kanssa 21 henkilöä. Kaikista järjestöistä oli mukana toimihenkilöitä sekä edustajia hallituksista ja rivijäsenistä.

Kukin järjestö sai esitellä omaa toimintaansa, tulkkien tilannetta ja saatavuutta. Merkille pantavaa oli nimenomaan Viron tilanne, jossa kuurosokea saa vain kolme tuntia kuukaudessa tulkkitunteja. Tilanne Virossa on vaikea, sillä työntekijöitä ei ole kuin kahdesta kolmeen. Kuurosokeita on vähän, tai ihan tarkkaa tietoa ei ole edes heidän määrästään.

Vertaistuesta ja nuorten löytämisestä mukaan toimintaan keskusteltiin. Myös näkemyksiä henkilökohtaisen avun saamisesta saatiin. Ehkä meillä Suomessa on kohtuullisen hyvä tilanne kuten Ruotsissa. Virossakin henkilökohtaista apua saa, mutta vaikeuksia on tuntimäärissä.

Kuulimme myös NVC:n kuurosokeus-asiiantuntija **Göran Forsgrenin** kuvauksen toiminnallisesta kuurosokeudesta, johon liittyvää ohjetta ollaan päivittämässä. Hän nosti esille, miten toiminnallista kuurosokeutta tulisi tutkia ja kuinka etsiä siihen henkilöstöä. Näin voitaisiin löytää kuurosokeita, jotka ovat unohtuneet tai kadonneet jonkin muun sairauden tai toiminnallisuuden seurauksena.

Saimme selvityksen, miten jatkossa eri Pohjoismaat voivat hakea tukea NVC:ltä. Konferenssin päätöspäivänä tultiin lopputulokseen, että yhteistyötä jatketaan. Monia asioita jäi avoimeksi ja niistä onkin tärkeitä keskustella. Yhdessä järjestämme ensi vuonna seuraavan konferenssin, johon haetaan rahoitusta NVC:ltä.

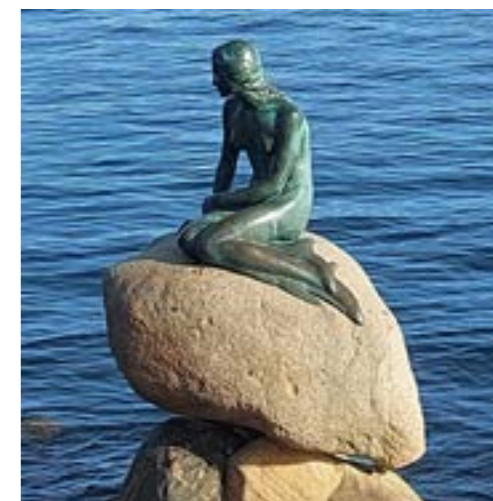
Keskusteltiin mahdollisuudesta tiedustella Latvian kuurosokeiden tilanteesta. Olisiko mahdollista kutsua kuurosokeita kertomaan asiasta lisää, ja kuinka esimerkiksi tulkkipalvelut on järjestetty? Itse olen kiinnostunut nimenomaan eri maiden kuurosokeiden tilanteesta, palveluista, tulkkien käytöstä ja koulutuksesta. Tämä avartaa taas näkemystä, miten meillä Suomessa on toimittava.

Ainoa huono puoli on oma heikko englannin kielitaitoni. Onneksi minulla oli kummallakin matkalla erittäin osaava tulkki. Hän otti puolestani kamerallani kuvia, jotta saisimme materiaalia lehden käyttöön.

Kohti joulukautta

Toivottelen kaikille jo tässä vaiheessa mukavaa pikkujoulun aikaa! Sitähän se on taas marraskuun lopulta alkaen. Eiköhän yhdistyksen syyskokouksen päätteeksi vietetä yhteistä joulujuhlaa!

Puheenjohtaja **Timo Lehtonen**

Merenneitopatsas Kööpenhaminassa. Kuva: Ari Savulahti

Jutaajien ruskavaellus Lapissa

Teksti: Aarne Pirkola
Kuvat: Aarne Pirkolan ja
Marianne Mielityisen kuva-arkistot

Kuurosokeiden vaelluskerho Jutaajat järjesti ruskavaelluksen 18.–23.9.2023 Lapin Luostolle. Mukana oli monien vuosien jälkeen paljon osallistujia, 13 jutaajaa.

Luosto sijaitsee Rovaniemeltä noin 115 kilometriä pohjoiseen. Luosto on pieni kylä, mutta siellä on runsaasti mökkejä, hotelleita, ravintoloita, kauppoja ja laskettelukeskus.

Meidän mökkimme oli iso. Sen lähellä on Ahvenlampi, jonka rannalla sijaitsee mökin sauna. Mökistä on noin 600

metriä Luosto-keskukseen. Me kävimme ruokakaupassa, teimme ruokaa mökissä sekä kävimme syömässä ravintolassa. Osa osallistujista kävi rentoutumassa kylpylähotellissa.

Monet osallistujat tulivat junalla tai bussilla. Ensimmäisenä aamupäivänä saavuimme perille, mutta mökin siivous oli vielä kesken. Jätimme laukut sinne ja lähdimme syömään Luoston keskukseen. Ostimme ruokaa kaupasta koko viikoksi. Illalla tutustuimme toisiimme ja pidimme kokouksen. Sen jälkeen kävimme saunassa ja uimassa.

Seuraavana päivänä sää oli kehno ja satoi vettä. Kuitenkin monet jutaajat pistivät lämmintä päälle, vaelluskengät

Vaelluskeho Jutaajat yhteiskuvassa.

jalkaan ja kävelivät paljon ulkona sadevaatteet päällä. Osa osallistujista lähti vaeltamaan Ametistikaivokseen. Sinne oli matkaa 5 km. Kaivoksessa on kahvila, jossa juotiin kahvia ja nautittiin herkuista. Sitten ryhmämme ja muut turistit menivät kaivokseen oppaan johdolla. Alussa hän kertoi ametistikivestä ja sen historiasta. Pöydällä oli erilaisia ametistikiviä. Kävelimme kaivokseen ja jokainen sai työvälineitä lainaksi. Me kaivoimme ja muutama meistä löysikin ametistikiviä. Saime pitää onnenkiven itsellämme muistona. Kaivoksessa on pieni kauppa, jossa on ametistikiviä myynnissä. Osa osti sieltä kiviä.

Toisen retkipäivän alussa otettiin yhteiskuva. Sitten ryhmä jaettiin kahtia. Osa lähti vaeltamaan polkua lähellä

Jutaajia yhteiskuvassa Jorma Säynäjäkankaan kanssa.

Luosto-keskusta. Toiset kävivät Ukko-Luoston huipulla, jonne käveltiin pitkiä portaita. Huipulla on näköala, josta on hyvä katsella tunturia. Toinen ryhmä lähti sitten taksilla mökiltä Naavan luontokeskukseen. Sinne matkaa oli noin 25 kilometriä. He vaelsivat Isokurun polulla Pyhä-Luoston kansallispuistossa. Siellä puupolku ja teräsportaat uudistettiin muutama vuosi sitten. Nyt polku on esteetön ja leveä, joten sitä on helppo kävellä. Alueella on upeat ruskamaisemat, ko-mea kivilaakso, suo, lampi, Pyhäkas-teenputous sekä pitkät portaat huipulle ja kaunis tunturi. Osa näki poroja.

Viimeisenä retkipäivänä meille saapui yllätysvieras **Jorma Säynäjäkangas**. Hän on entinen aluesihteri Lapin alueelta ja nyt eläkkeellä. Oli mukava nähdä hänet. Vanhemmat henkilöt muistavat hänet. Jorma kertoi

Jutaajia Ametistikaivoksella.

lappilaisten kulttuurista, historiasta ja Lapin luonnosta.

Tapaamisen jälkeen vaelsimme lyhyttä reittiä. Perillä oli lepo- ja nuotio- paikka Tikkalaavulla. Sen jälkeen porukka jakaantui: osa lähti syömään ravintolaan ja ostoksille, osa kävi kylpylässä ja osa lähti takaisin mökille. Illalla mökillä katsoimme kansainvälisen kuurojen viikon verkkobileitä isosta televisiosta. Nautimme saunasta ja uinnista rannalla. Me aloimme pakata vaatteita ja tavaroita laukkuihin. Seuraavana aamulla oli lähtö kotimatkalta.

Pyhäkasteenputouksen lyhyt historia

Pyhäkasteenputous on 17 metriä pitkä. Putouksen laskevan lammen ympäristö on massiivinen kivi ja geologisten voimien muovaama. Jylhällä muodonmuutoksella on paljon kerrottavia tarinoita.

Erään tulkinnan mukaan "Pyhätunturin nimi ei viittaa uskonnolliseen pyhimykseen, vaan metsäsaamelaiseen elämään. Pyhätunturi sijaitsi aikanaan Lapin ja lannan rajalla eli Lapin metsäsaamelaisen pyyntikulttuurin ja talonpoikaisen maatalouskulttuurin rajamaastossa."

"Metsäsaamelaisen palvonta- ja uhripaikka sijaitsi usein rajalla, siksi Pyhäkasteenputouksen komeista kallio- muodostelmista tuli muinaiselle kansalle tärkeä paikka."

Pyhäkasteenputouksella.

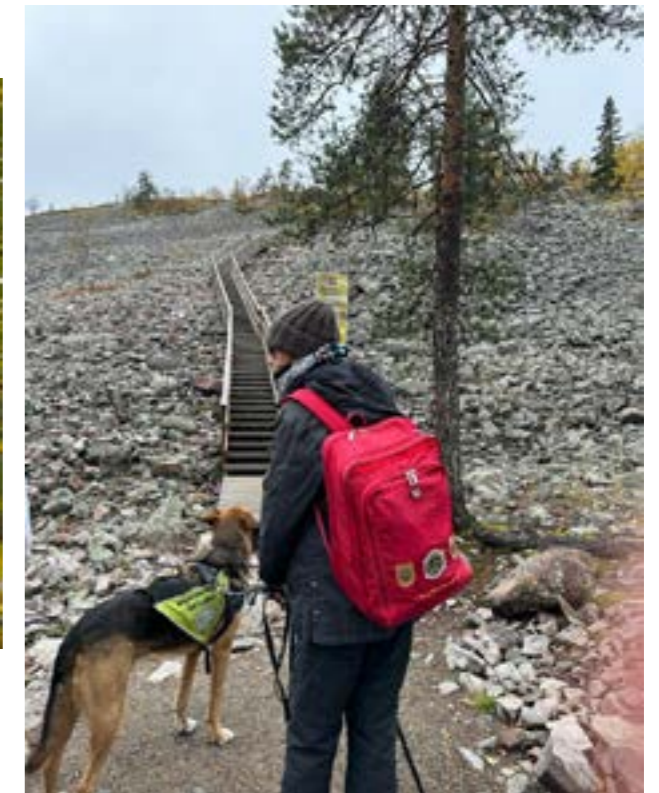
Isokurun laavu.

"Tarina kertoo pappi **Esaias Fellmanin** kastaneen saamelaisia kristinuskoon tällä lammella kesäkuussa 1648."

Lähde: *Pyhäkasteenputouksen opastaulu* ■

Pyhätunturin maisemia.

Isokurulla Piri Wengler ja Benji.

Isokurulla jutaajia.

Ametistikaivoksella kiviä tutkimassa.

Ametistikaivoksella.

Kolumni: Pohdintaa tiedottamisesta ja tiedonsaannista

Tiedottaa pitäisi kaikesta, mielellään kaikille ja vieläpä yhtä aikaa jokaiselle saavutettavassa muodossa. Sehän kuulostaa yhdenvertaiselta tiedottamiselta! Ensin pitäisi varmaan miettiä, miten tiedotteen sisältö kirjoitetaan niin, että sen jokainen ymmärtää. Se ei tietenkään voi olla kovin pitkä, koska kukaan ei sitä muuten jaksakaan lukea. Lisäksi asia pitäisi ilmaista kiinnostavasti ja positiivisesti, jotta siitä jää hyvä mieli. Ai kun tämä on helppoa! Vai onko sittenkään?

Sähköisissä viestimissä tiedon siirto onnistuu nopeasti ja lähes yhtäaikaaisesti. Posti kuljettaa kirjeet ja lehdet omilla aikatauluillaan, mutta niitä ei aina valitettavasti tiedä kukaan. Mutta jos jokaisen pitäisi saada tieto yhtä aikaa, niin eikö se tarkoita, että jokaisen pitäisi tuijottaa koko ajan sitä omaa ruutua ja samaa kanavaa johon tiedote avautuu? Emme siis voi koskaan saada jokainen yhtä aikaa kaikkea julkaistavaa tietoa. Sen pitäisi riittää, kun tiedämme, milloin ja mistä tieto on saatavilla. Tällöin jokainen voi omalla ajallaan perehtyä omaan tiedonsaantiin.

Entäpä tiedon vastaanottaja sitten? Vaikuttavatko asenteet tiedon vastaanottamiseen? Olen kuullut monesti sanottavan: "En minä niitä tiedotteita viitsi lukea" tai "En minä sen

kirjoittamia juttuja lue". Toisin sanoen tiedon vastaanottajalla on tällöin ennakkoluulo kirjoituksen sisällöstä tai kirjoittajasta. Ja jos sisällössä onkin tullut jokin yleiseen keskusteluun noussut juttu, niin sitten valitetaan, ettei ole saanut tietoa.

Miten me luemme tiedotteita tai viestejä? Luemmeko jokaisen sanan vai silmäilemmekö tekstin läpi? Luemmeko ajatuksella vai muuten vaan? Kiinnitämmekö huomiota luetun tekstin kokonaissisältöön vai yksittäisiin sanoihin tai lauseisiin? Joskus tuntuu siltä, että kokonaisuuden sijaan huomiota kiinnitetään enemmän yksittäisiin sanoihin. Silloin varsinainen asian sisältö unohtuu kokonaan.

Kun sitten ryhdytään kertomaan asiaa eteenpäin yksittäisen sanan tai lauseen pohjalta, muuttuu asiakokonaisuus. Mitä useampi sitä sitten kommentoi, muuttuu asian sisältö usein lisää.

Entäpä sitten nykyiset pikaviestisovellukset? Niissä käytetään yleisesti lyhyitä lauseita. Monesti lause on kolme sanaa. Välimerkkejä ei tietenkään käytetä, mutta hymiöitä sitäkin enemmän.

Miltähän tuntuisi kirja, jossa jokainen lause olisi korkeintaan neljä sanaa? Olisiko se yksinkertainen ja kiinnostava?

Entäpä yhdistyksen esite, jossa olisi korkeintaan neljän sanan lauseita? Siinäpä viestinnälle haaste! Esite, jolla houkutellessaan kuulonäkövammaisia jäseniksi ja toimintaan mukaan eikä yksikään lause saa olla neljää sanaa pidempi. Lisäksi se on positiivinen ja kiinnostusta herättävä.

Esko-setä

Kirjoittajan mielestä maailmassa on niin paljon tietoa, ettei sitä kaikkea pysty, eikä tarvitse tietää. ■

Vierailulla Uudenmaan kerhossa

Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Uudenmaan kuurosokeiden kerhon syyskausi alkoi 13. syyskuuta pöytätyössä kerhotapaamisessa. Paikkana oli jo tutuksi tullut Helsingin Kuuloyhdistyksen Helkan tupa.

Ohjelmassa oli yhdistyksen uusien verkkosivujen esittely. Näytin niitä kuvaryhdykseltä kerholaisille ja sen jälkeen keskusteltiin ajankohtaisista asioista.

Moni kerholainen kertoi puheenvuorossaan pitävänsä kerhon vertaistukea tärkeänä. Iloisia oltiin siitä, että kerhotoiminta pääkaupunkiseudulla on saatu jälleen käyntiin. Tapahtumissa tapaa niin uusia kuin vanhojakin

kasvoja ja kuulumisia vaihdellaan, etenkin koronavuosien jälkeen.

Muutama kiitti myös Helkan tuvan tiloja. Kehuja saivat valaistus, hyvät liikenneyhteydet ja että paikkaan on mukava tulla. ■

Kerholaisia.

Hetken se kestää...

Teksti: Maarit Patrikainen
Kuva: Jaakko Evonen

Lähes 17 vuotta on ehtinyt vierähtää Suomen Kuurosokeat ry:n ICT-koulutajana. Aika on mennyt nopeasti. Tämän vuoden viimeinen päivä on myös viimeinen työpäiväni ja ensi vuonna olen sitten eläkeläinen.

Olen aina ollut sitä mieltä, että menettä elämää ei kannata murehtia ja aina kannattaa pyrkiä uutta kohti. Sen vuoksi olen elämäni aikana opiskellut kolme ammattia. Työurani aloitin keraamikkona, sen jälkeen koulutuin ravintolakokiksi. Neljänkymppin kriisin pyörteessä sotkeuduin tietokoneisiin ja sen myötä vuonna 2007 viisas raati **Kirsti Tammisen** johdolla valitsi minut yhdistykseen töihin.

Aloittaessani olin vihreääkin vihreämpi, en tiennyt mitään kuulonäkövammaisista ihmisistä. Erinomaisten työkavereiden ja koulutusten myötä olen oppinut näinä vuosina käsittämättömän määrän asioita aistien toiminnasta, kuulo- ja näkövammoista, erilaisista tavoista kommunikoida, apuvälineistä ja monesta, monesta muustakin asiasta. Olen näiden vuosien aikana opetellut käyttämään jos jonkinlaista veketinta, vimpainta ja ohjelmaa ja opastanut asiakkaitamme niiden käytössä.

Olen siitä poikkeuksellinen ICT-ihminen, että minua ei kiinnosta vähäkään, mihin suuntaan bitit kulkevat. Minua kiinnostaa se, miten tietokonetta, puhelinta sekä niiden ohjelmia voidaan soveltaa käyttöön ja mitä hyötyä niistä on käyttäjälleen. Mistään laitteesta tai palvelusta ei hyödy, jos ei osaa sitä käyttää.

Parasta työssäni on aina ollut ihmisten kohtaaminen, opettaminen ja neuvominen. Olen tavannut vuosien aikana lukemattoman määrän mielenkiintoisia ihmisiä, joiden yhteinen piirre on se, että jokainen on erilainen, jokainen on yksilö, oma itsensä. Kunkin kanssa olen yrittänyt löytää sellaisen tavan opettaa, joka on hyvä juuri hänelle. Olen aina ajatellut olevani enemmänkin ongelmienratkaisija ja viihtynyt työssäni hyvin. Nyt vaan on aika antaa nuoremmille tilaa.

Eläkepäiviltä odotan ennen kaikkea sitä, että minulla on aikaa tehdä niitä asioita, jotka työssä ollessani ovat jääneet paitsioon. Siispä kohti uusia kokemuksia!

Kiitän kaikkia kohtaamiani asiakkaita ja työkavereita näistä vuosista. Liitän alle pienen pätkän tekstiäni "Jostain kotoisin" -kokoelmastani, josta sain kunniaininnan Hervanta 50-juhluvuoden kirjoituskilpailussa:

Valo siivilöityy perille,
tunnen lämmön vielä.

Hetki yhdessä,
pehmeästi ja pakottamatta.
Tämän säilön ja säilytän aina,
kuljetan mukani ja vaalin.

Yksi toisensa jälkeen,
poissa näkyvistä,
mutta sydämessä aina.

Helppo on kaivata. ■

Keilacup-kausi jatkui Seinäjoella

Parakeilacup-kauden toinen osakilpailu käytiin 7.–8.10. Seinäjoella. Kilpailussa heitettiin kuusi sarjaa. Kuurosokeat Keilailijat (KSK) -kerhon kilpailijat pärjäivät luokittain seuraavasti:

B-luokassa **Esko Jäntti** oli seitsemäs. Hän sai 856 pistettä. **Sari Isaksson** oli kymmenes tuloksella 795. **Jaakko Evosen** sijoitus oli 13:s, pisteitä hän sai 775. Luokassa oli kaikkiaan 16 keilaa.

E-luokassa **Paula Valminen** sijoittui kahdeksanneksi. Hän saavutti 404 pistettä. **Kerstin Maksimainen** oli yhdeksäs (396 pistettä), **Sinikka Hautalahti**

kymmenes (395) ja **Petri Kyrölahti** 11:s (368). Luokassa kilpaili 12 keilaa.

Seuraava osakilpailu on 11. marraskuuta Tampereella. ■

KSK ei yltänyt tällä kertaa mitaleille. Kuvituskuva: OpenClipart-Vectors Pixabaystä

Pohjoismaisten kuurosokeusyhdistysten yhteinen vetoamus kansallisille hallituksille

Kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten tulkkauspalvelu kriisissä

Kuvittele, että olet lääkärissä kriittisessä tilassa. Olet kuurosokea, et pysty puhumaan eikä ole ketään, joka osaisi kommunikoida kanssasi. Miltä tilanne sinusta tuntuisi?

Jos näkö ja kuulo ovat heikentyneet, tai henkilö on täysin kuurosokea, on tulkki tärkeä linkki ulkomaailmaan. Ilman tulkkiä kuurosokeat jäävät yhteiskunnan ulkopuolelle vailla yhdenvertaisia mahdollisuuksia.

Kaikissa Pohjoismaissa viittomakielen tulkkiopiskelijoiden määrät ovat vähentyneet. Osa pätevistä tulkeista siirtyy muille aloille, sillä mm. toistuva palveluntuottajien kilpailutus tuo epävarmuutta työn jatkuvuuteen.

Vammaisten tulkkauspalvelun ongelmat heikentävät kuurosokean mahdollisuuksia kommunikoida, käydä lääkärissä, opiskella, saada tietoa tai ylipäättään toimia yhteiskunnassa yhdenvertaisesti.

Pohjoismaiden kuurosokeusalan järjestöt vetoavat nyt yhdessä kansallisiin hallituksiin, jotta

- yksilöllisen tarpeen mukainen

vammaisten tulkkauspalvelu on kaikissa tilanteissa käytettävissä

- viittomakielen tulkkien koulutus jatkuu riittävänä ja laadukkaana

- viittomakielen tulkkien saatavuus turvataan kaikkialla

- vammaisten tulkkauspalvelua kehitetään yhteistyössä kansallisten kuurosokeusalan järjestöjen kanssa

Tanskan kuurosokeiden yhdistyksen puheenjohtaja **Jackie Lehmann Hansen** ilmaisee huolensa tilanteesta: *"Kaikissa Pohjoismaissa olemme jo pitkään yrittäneet kiinnittää viranomaisten huomion kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten tulkkauspalvelun ongelmiin."*

"Jos konkreettisia muutoksia ei pian tehdä, emme uskalla edes ajatella, kuinka kuurosokeiden mahdollisuudet kapenevat tulevaisuudessa. Se, että ongelmat ovat niin ilmeisiä kaikissa Pohjoismaissa, tekee tilanteesta vain entistä vakavamman."

Kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten tulkkaus ei ole vain tulkkausta

Kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille tulkkaus vaatii erityistä

ammattitaitoa, sillä tulkkauksen lisäksi siihen kuuluu asiakkaan opastus ja ympäristön kuvailu. Suomessa viittomakielen tulkit, jotka työskentelevät kuurosokeiden asiakkaiden kanssa, suorittavat erityiset kuurosokeusopinnot.

Kokeneet tulkit tuntevat asiakkaittensa yksilölliset tarpeet ja pystyvät mukauttamaan palvelua niiden mukaan. Kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten yhdenvertaisen osallisuuden toteutumiseksi on erittäin tärkeää, että viittomakielen tulkit jaksavat työssään ja pysyvät alalla.

Vammaisten tulkkauspalvelun järjestää Kela, joka kilpailuttaa palveluntuottajat kahden tai neljän vuoden välein. Sen seurauksena viittomakielen tulkkien työn jatkuvuus on epävarmaa. Toisaalta myös kokemusvuosien korostaminen on johtanut siihen, etteivät vastavalmistuneet viittomakielen tulkit pääse töihin. Kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille

henkilöille kilpailutus aiheuttaa tuttu- ja tulkkien vaihtumisen toisiin.

Kaikissa Pohjoismaissa kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille on tärkeää pystyä osallistumaan ja kommunikoidaan yhdenvertaisesti. Haluamme, että meitä kuullaan ja että voimme olla vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Tämän vuoksi vaadimme konkreettisia toimia.

Nordic Committee on Deafblind Co-operation (DBNSK)

8.10.2023

Timo Lehtonen, Suomen Kuurosokeat ry yhteistyössä Tanskan, Ruotsin, Norjan ja Islannin kuurosokeiden järjestöjen kanssa

Lisätietoja:

info@kuurosokeat.fi

www.kuurosokeat.fi ■

**DBNSK:n kokousväkeä.
Kuva: Ari Savulahti.**

Terveiset Varnasta!

Teksti ja kuvat: Sanna Paasonen

Syyskuun lopulla Bulgarian kolmanneksi suurimmassa kaupungissa, Varnassa, Mustanmeren rannalla järjestettiin triplajuhlat. Varna on monelle suomalaiselle tuttu etelänloman kohde, joka saattoi olla yksi syy, miksi bulgarialaiset valitsivat tämän juhlapaikaksi. Toisaalta alun perin EDbU:n (Euroopan Kuurosokeiden Liitto) 20-vuotisjuhla piti järjestää nykyisen puheenjohtajan **Frank Trigueroksen** kotimaassa Espanjassa, mutta Espanjan kuurosokeiden järjestön Fasociden sisäisten ongelmien takia Espanja päätti luovuttaa vetovastuun Bulgarialle. Myös Bulgarian kansallinen kuurosokeiden järjestö NADbBg täytti tänä vuonna 40 vuotta. Kun samaan nippuun vielä lisättiin Bulgarian kuurosokeiden järjestölehden *Ääni & Valo* 20-vuotisjuhla, niin Varnassa iskettiin peräti kolme kärkeä yhdellä iskulla.

Saapuessani tapahtumapaikalle olimme tulkkien kanssa kieltämättä melko järkyttyneitä. Meidät majoitettiin niin sanottuun hämyiseen kylpylähotelliin, joka näytti kuin hylätyltä ja rähjäiseltä kerrostalolta, jota ei ilmeisesti koskaan ole remontoitu rakentamisen jälkeen ainakaan yli 50 vuoteen. "Hotelli-huoneessa" oli epätasainen ja likainen kokolattiamatto, jossa näkyi tahroja ja jopa hiuksia. Vanhanaikaisen

putkitelevisio ja rikkinäisen tuulettimen kaukosäätimet oli teipattu kiinni pysymään koossa. Ihmettelin, miksi niitä ei vain voitu heittää pois, jos niitä ei kuitenkaan voi käyttää.

Sänky oli kuin retkisänky, mutta sain kuitenkin nukuttua pitkän päivän jälkeen, kun väsytti hirveästi. Kylpyhuoneesta löytyi jopa käytetty muovimuki, joten kuulonäkövammaisinkin piti olla tarkkana. Tulkki löysi huoneestaan peiton, jossa oli iso reikä. Seinällä kiipesi myös melko suurikokoinen ötökkä. Ruokailut järjestettiin ikkunatomalla terassilla, jossa pörräsi ampiaisia päiväsaikaan. Piti varoa, ettei saanut pistoksia matkamunistoksi.

Lähtöpäivänä sain kuulla, että järjestäjien helpotukseksi en enää istunut pyörätuolissa. Rakennus ei olisi ollut pyörätuolin käyttäjille esteetön, mutta mielestäni näin ei voisi edes ajatella. Tapahtuman pitäisi olla saavutettava myös rollaattorin ja pyörätuolin käyttäjille, koska meitä kuurosokeita löytyy moneen eri junaan.

Ensimmäisen päivän luennot järjestettiin rakennuksen heikosti valaistussa auditoriossa, joka oli kuin suoraan 50-luvulta. Kaikki penkit olivat samalla lattiatasolla, joten pitkät ihmiset eivät mahtuneet istumaan vaan heidän piti oikaista jalkansa sivuttain. Myöskään taktiilisti kommunikoivia

kuurosokeita ei huomioitu tässä tila-ratkaisussa. Tilaisuudessa oli tulkkaus englannin kielelle, mutta auditorion vanhanaikaiset kuulokkeet eivät oikein toimineet eivätkä järjestäjät edes yrittäneet mitenkään ratkaista tätä ongelmaa. Niinpä bulgarialaisten omakieliset puheenvuorot menivät meiltä kansainvälisiltä kutsuvierailta kokonaan ohi. Paikalla oli toki tulkkaus bulgarialaiselle viittomakielelle ja kansainvälisille viittomille. Oli mielenkiintoista havaita, että bulgarialaisen viittomakielen tulkkitiimissä oli neljä henkeä ja kansainvälisten viittomien puolella vain yksi tulkki. Ei voi muuta kuin todeta, että maassa maan tavalla. Positiivista oli se, että tulkkitiimissä työskentelivät kuuro ja kuuleva tulkki parina yleistulkkausessa. Meillä Suomessa tämä on edelleen valitettavan harvinaista.

Ensimmäinen päivä aamusta iltaan koostui useista bulgarialaisten ja ulkomaalaisten puheenvuoroista. Esimerkiksi Bulgarian kuurosokeiden järjestön puheenjohtaja **Velichka**

Draganova esitteli järjestönsä ja järjestölehtensä historiaa, **Sanja Tarczay** Kroatiasta EDbU:n historiaa ja kuurosokeusmääritelmää, **Geir Jensen** Norjasta ikääntymisen vaikutuksesta kehon muutoksissa ja siitä huolehtimisesta, **Peter Vanhouette** Belgiasta sosiaalishaptisen kommunikaation merkityksestä omassa arkielämässä sekä espanjalaisen nuortenjaoston edustaja **Pere Cantenys Cómezin** suorasukaiset terveiset nuorilta EDbU:n hallitukselle.

Cómezin mukaan nuoret toivovat EDbU:lta suuria muutoksia ja useampien yhteistyökanavien avaamista, koska tällä menolla EDbU ei voimaantuisi riittävän nopeasti. Laajempaa yhteistyötä toivottiin muun muassa Euroopan Kuurojen Liiton (EUD) kanssa ja omarahoituksen hankkimista EDbU:lle, jotta saadaan enemmän ihmisiä mukaan toimintaan ilman että osallistuminen riippuu omasta varallisuudesta.

Bulgarian kuurosokeiden 40-vuotisjuhla.

Luentojen aikana sain kuulla, että Unkarissa valmistui viime vuonna nuori naispuolinen juristi nimeltään **Vera Babinszki**, joka antaa nykyään neuvontaa Unkarin kuurosokeiden järjestössä. Hienoa, että Euroopasta löytyy lisää kuurosokeita juridisen alan asiantuntijoita. Babinszki on myös siirtynyt paikalleni vetämään EDbU:n kuurosokeiden naisten foorumia.

Olin odottanut WFDB:n tilanteesta kovasti puheenvuoroa nykkiläiseltä, jonka olin tavannut Helen Keller -konferenssissa Benidormissa. Hänellä on laajaa tietoa kuurosokeuden alasta työskenneltyään Helen Keller -keskuksessa Amerikassa. Olisin mielelläni keskustellut hänen kanssaan alan uutisista jaettavaksi järjestöllemme ja kuurosokeille asiakkaille. Hän ei päässyt paikalle lento-ongelmien takia eikä tilaisuudessa ollut mahdollisuutta etäyhteyteen. Harmin paikka!

EDBU:n kokous.

Toisena päivänä suuntasimme Varnan satamaan, jossa odotti kaksi merirosvoalusta. Ryhmä jakaantui kahtia: osa meni alukseen, jossa puhuttiin bulgariaa ja loput englanninkieliseen alukseen. Matkan aikana saimme vapaasti seurustella keskenämme. Kävin pitkiä keskusteluja Bulgarian TV-ryhmän kanssa, joka oli kuvaamassa koko tapahtuman aikana TV-ohjelmia varten. Paikallinen kuurojen liitto ja kuurosokeiden liitto ovat tehneet yhteistyöpimuksen Bulgarian valtakunnallisen TV-kanavan kanssa, että perjantaisin julkaistaan 15 minuuttia kestäviä, kuulo- ja kuulonäkövammaisiin liittyviä ohjelmia. Tällä tavoin edistetään kuuro- ja kuurosokeustietoisuutta.

Matkan aikana minustakin tehtiin haastattelupätkä ohjelmaan, jotta saadaan erilaisten kuurosokeiden tarinoita mukaan. TV-tiimissä työskentelee myös pitkäaikainen viittomakielen tulkki, joka myös tulkkaa uutislähetyksissä. Hän kertoi Bulgarian viittomakielen tulkkikoulutuksen muutoksista huonompaan suuntaan eikä kuurosokeuteen liittyviä koulutuksia ole enää järjestetty. Olin todella yllättynyt jälkimmäisestä, sillä olin mukana yhtenä kouluttajana Bulgarian kuurosokeiden järjestön vetämässä pilottikoulutusohjelmassa, jonka EU rahoitti. Myös Varnassa mukana ollut Bulgarian viittomakielen tulkkien järjestön puheenjohtaja muisti, että hänkin oli ollut siinä mukana. Oli todella harmillista kuulla, ettei tämä asia ole edennyt, vaikka NADbBg on nyt peräti 40 vuotta

ja melkein yhtä vanha kuin meidän suomalainen järjestö.

Illalla oli niin sanottu gaalajuhla, joka muuttui monituntiseksi onnittelupuhemaratoniksi. Sitä ei tulkattu lainkaan englanniksi ja moni ulkomalainen vieras lähti kesken kaiken nukkumaan. Välissä oli toki pari tanssiesitystä. Minä vaan istuin kiltisti, kunnes tuotiin kaksi kakkua, jotka olivat koristeltu NADbBg:n ja EDbU:n ulkoasuilla. Kakut eivät tietenkään olleet gluteenittomia eikä moni muukaan saamani annos koko oleskeluni aikana. Sainpa ainakin pari kiloa pois tällä reissulla ja sitten läksin itsekin nukkumaan.

Juuri ennen nukkumamenoa sattui myös mielenkiintoinen episodi, kun ulkomaalaisia vieraita yllättäen pyydettiin maksamaan majoituspaketista seuraavana aamuna vastaanotolle, vaikka kutsussa luki selvästi, että paketti oli maksuton. Pyynnössä perusteltiin, että kansainväliset vieraat ovat tulleet varakkaista järjestöistä, joten meillä olisi varaa maksaa ja tukea paikallista järjestöä heidän tiukassa taloudellisessa tilanteessaan. Tämä pyyntö hämmensi minua, mutta en kuitenkaan voinut sanoa suuntaan tai toiseen ilman järjestömme hallituksen päätöstä. Tämä oli tavallaan piste 1:n päällä eriskummallisessa tapahtumassa. Toisaalta huomasin, että järjestömme virallinen läsnäolo koettiin tärkeäksi. Yhteiset kuurosokeusasiat ovat siis meillekin merkittäviä. ■

Puheenjohtajaehdokas Sanna Paasonen esittäytyy

Pyynnöstä asetun ehdokkaaksi ja esittäydyn hyvissä ajoin, jotta syyskokoukseen osallistuvat voivat miettiä rauhassa ketä äänestävät.

Olen 45-vuotias suomen- ja viittomakielinen lukiolaispojan äiti Mikkelistä. Työskentelen opettajana ja kehitysyhteistyökoordinaattorina. Liityin 21 vuotta sitten äkillisen sokeutumiseni myötä Suomen Kuurosokeat ry:n järjestötoimintaan, josta on tullut perheelleni tärkeä yhteisö. Jopa teini-ikäinen kuuleva ja näkevä poikani viihtyy meidän tapahtumissa.

Olen vetänyt erilaisia kerhoja aluekerhoista valtakunnalliseen kerhoon. Olen saanut niissä tutustua lähemmin erilaisiin kuurosokeisiin ympäri Suomea. Olen pitkään ollut hallituksessa mukana ja myös pariin otteeseen varapuheenjohtajan pestissä, joten olen saanut seurata yhdistyksessä tapahtuvia muutoksia pitkältä aikaväliltä sekä sisältä että ulkoapäin.

Puheenjohtajana haluaisin vakauttaa järjestöämme haasteiden tuoman paineen alla ja lisätä yli 50-vuotiaan pienen järjestömme näkyvyyttä. Toimintaa tulisi myös tehdä läpinäkyvämmäksi. Yhdessä teemme tästä mahdollista. ■

Kela aloittaa vammaisten tulkkauspalvelun hankinnan suunnittelun

Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun seuraavaa hankintaa suunnitellaan yhteistyössä sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa.

Kela aloittaa vammaisten tulkkauspalvelun seuraavan hankinnan. Tavoitteena on lisätä etätulkkausta, sujuvoittaa työelämän tulkkausta ja parantaa tulkkilistan toimivuutta. Hankinnan suunnittelun aikana selvitetään asiakkaiden ajatuksia palvelusta sekä järjestetään kirjallinen markkinavuoropuhelu. Tulkkauspalvelun muiden sidosryhmien ajatuksia palvelusta kuullaan myös erikseen.

Kelan tavoitteena on vahvistaa asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omaan palveluunsa ja varmistaa, että asiakas saa tilaukseensa sopivan tulkin mahdollisimman sujuvasti.

Asiakkaat voivat vaikuttaa vastaamalla kyselyyn

Tulkkauspalvelun asiakkaille lähetetään loppuvuodesta kysely, josta saatuja vastauksia käytetään hankinnan suunnittelussa ja palvelun kehittämisessä.

Asiakaskysely lähetetään marraskuun

aikana sähköpostitse asiakkaille, jotka ovat ilmoittaneet Kelaan sähköpostiosoitteensa ja jotka ovat tilanneet tulkkausta vuosina 2022–2023. Mikäli et ole aiemmin ilmoittanut sähköpostiosoitteitasi Kelaan, sen voi kyselyä varten lähettää osoitteeseen vat@kela.fi.

Vastaava kysely toteutettiin edellisen kerran vuonna 2019.

Markkinavuoropuhelu on käynnistynyt

Kela tapaa tulkkauspalvelun sidosryhmiä ja keskustelee hankinnasta heidän kanssaan. Ilmoitus palveluntuottajille suunnatun kirjallisen markkinavuoropuhelun käynnistymisestä on julkaistu Hilma-ilmoituskanavassa. Hankinnasta kiinnostuneet palveluntuottajat voivat ilmoittautua mukaan vuoropuheluun ilmoituksen ohjeiden mukaisesti.

Lähde: Kelan tiedote ■

Ilmoitukset

Kuurosokeiden kerhot

Hämeenlinna

Kerho kokoontuu 22.11. klo 16.30–19.30. Brahenkatu 26, kerhohuone, 2. kerros.

Aiheena vuoden 2024 toimintasuunnitelma. Vuosikokous. Tulehan paikalle, jos haluat vaikuttaa kerhon toimintaan.

Ilmottaudu kahvitarjoilun vuoksi 13.11. mennessä: irja.rajala@gmail.com, puh. 046 5468 298

Lahti

Kerho kokoontuu ke 15.11. klo 10.00–13.00 osoitteessa Puistokatu 9, Lahti.

Vieraaksi saapuu yhdistyksen ICT-päällikkö Marko Vainioma. Hän tulee kertomaan yhdistyksen ICT-palveluista. Paikalla ei ole yleistulkkausta. Tilaa oma tulkki hyvissä ajoin.

Ilmoittautuminen viimeistään maanantaina 13.11. Anni Virtalaaksolle: annivirtalaakso@hotmail.com tai 040 723 60 35.

Satakunta

Kerho kokoontuu ke 13.12. klo 12–15 Satakunnan Näkövammaisten toimiloissa. Os. Otavankatu 4 C 49, Pori.

Vietämme pikkujoulua. Tarjolla joulu-puuroa, sekahedelmäsoppaa ja kahvin kanssa jotain hyvää.

Toivotan kerholaiset vuoden viimeiseen kerhoon nauttimaan yhdessä-olosta. Terveisin Saini

Tampere

Tampereen Kuurosokeiden kerhon puurojuhla to 14.12. kello 13-14.30

Paikka: Mummon kammari, osoite: Hämeenkatu 28, Tampere

Uusimaa

Kerho kokoontuu ke 8.11. kello 13–16 Helkan tuvalla. Osoite: Haagan Urheilutie 12, Helsinki. Huopalahden asemalta on lyhyt kävelymatka paikalle.

Saamme vieraaksi kommunikaatiopalveluista Riitta Lahtisen sekä ICT-palveluista Olli Vaasheimon.

Jos tarvitset tulkkiä, tilaa oma tulkki. Ota 1 euro kahvirahaa mukaan. Kahvitarjoilujen vuoksi ilmoittautumiset maanantaihin 6.11. mennessä Martti Avilalle: martti.avila@kolumbus.fi, tekstiviestit 040 7575 179

Tervetuloa rohkeasti mukaan!

Kalakerho

Kalakerho Kalakaverit täyttää 30 vuotta 5.3.2024. Olemme suunnitelleet Vuokattiin hieman juhlavampaa tapahtumaa 30-vuotisjuhlan merkeissä.

Aika ja paikka: 21.-24.3.2024. Vuokatti Sport, Vuokatin Urheiluopisto. Osoite Opistontie 6, Vuokatti

Ohjelmassa olisi esimerkiksi pilkkikilpailut, ulkoiluaktiviteetteja ja kakku-kahvit. Juhlatilaisuudessa on mahdollisuus esiintymiseen tai muisteluiden pitämiseen.

Bussin reitti on edestakaisin Tampere-Jyväskylä-Kuopio-Sotkamo.

Hinta:

2-3hh 262 e 3vrk

1hh 352 e 3vrk

Yhteiskuljetusmatkan omavastuu on 30 e. Ennakkomaksu 40 e maksetaan 7.2.2024. Tämä sisältää matkan 30 e ja osallistumismaksun 10 e. Lasku lähetetään ohjelman yhteydessä.

Majoituspakettiin ei sisälly iltapaloja eikä kisaeväitä, ne voi ostaa itse. Vuokatissa on n. 1 km päässä Supermarket. Myös majoituspaikasta saa jotain pientä suolaista tai makeaa iltapalaksi.

Tulkaa mukaan juhlistamaan Kalakerhon merkkipäivän kilpailutapahtumaa.

Lähetämme ilmoittautuneille tarkemman ohjelman heti ilmoittautumisajan päätyttyä.

Ilmoittautuminen 31.1.2024 mennessä: irja.rajala@gmail.com, 046 5468 298 tai mauno.kungas@gmail.com, 040 558 7540

Terveiset kaikille kalamiehille sekä -naisille. Irja Rajala ja Mauno Kungas

Kommunikaatio-palvelut

Oletko havainnut ikääntymisen myötä muutoksia kommunikaatiossa? Teams-koulutusiltapäivä ti 21.11. klo 14-15.30.

Keskustellaan yhdessä kokemuksista seuraavista asioista: onko kuvailun tarve lisääntynyt, onko muutoksia opastuksessa, onko kenties uusia apuvälineitä tai menetelmiä otettu käyttöön? Kootaan yhdessä erilaisia toimivia vinkkejä arjesta ja työstä.

Ei yleistulkkausta. Kaikille avoin koulutus. Ilmoittautuminen 17.11. mennessä: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai 044 7380 191

Muistokirjoitus

Anja Lehtola, asuessani Jyväskylässä olit ensimmäisiä kuurosokeita, joihin äidin kanssa saatiin tutustua lähemmin. Äitini muistaa yhä iloisen persoonasi ja minä syvällisen elämänfilosofiasi, jonka sydän on täyttä kultaa.

*"Sulle aukes autuaitten saari,
meille muistojen jäi kaunis kaari."*

Lämpimästi osaaottaen,

Sanna ja Marja-Leena Paasonen

Anja Lehtola. Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto.

Kuurosokeiden tiedotteet -alueelle liittyminen

Sinulla pitää olla Näkövammaisten liiton Tiedonhallintapalveluiden eli THP:n tunnukset, jotta voit liittyä alueelle. Sen jälkeen lähetä sähköpostia osoitteeseen **kuurosokeiden-tiedotteet-liity@nakovammaiset.fi**

Aihe-riville kirjoita **liity**. Sähköpostiviestiin ei tarvitse kirjoittaa mitään, mutta voit siihenkin kirjoittaa sanan liity.

Hetken kuluttua saat vahvistusviestin, jossa pyydetään vahvistamaan liittyminen vastaamalla viestiin. Älä poista viestistä mitään. Paina vain joko hiirellä vastaa-painiketta ja lähetä tai näppäinkomentoja CTRL ja R, sekä lähetä CTRL ja Enter.

Saat vielä viestin, jossa ilmoitetaan onnistuneesta liittymisestä alueelle.

Samalla tavalla voit liittyä muillekin alueille.

Kuurosokeiden tiedotteet -alueelle voi lähettää viestejä vain viestintä. Kaikki muut keskustelualueiden käyttäjät voivat lukea viestejä. ■

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy viikolla 2/2024. Aineisto pyydetään toimittamaan toimitukseen 5.12.2023 mennessä.

Haluatko tukea toimintaamme?

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2021/1740 on voimassa 1.1.2022 alkaen toistaiseksi koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040 651 2511

